

Nr 109.

Ankom till riksdagens kansli den 28 april 1931 kl. 12.30 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till kungörelse angående ändring i vissa delar av allmänna resereglementet den 27 juni 1929 (nr 210) jämte en i ämnet väckt motion.

(1:a avd.)

Uti en till riksdagen avlåten, den 13 mars 1931 dagtecknad proposition (nr 199), vilken hänvisats till förberedande behandling av statsutskottet, har Kungl. Maj:t under återopande av propositionen bifogat utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag föreslagit riksdagen att godkänna följande

Förslag

till

kungörelse angående ändring i vissa delar av allmänna resereglementet den 27 juni 1929 (nr 210).

Härigenom förordnas, att 2 § 1 mom., 8 § 2 och 3 mom., 17 § 2 mom. och 24 § allmänna resereglementet den 27 juni 1929 skola, 2 § 1 mom. och 24 § i nedan angivna delar, erhålla följande ändrade lydelse:

2 §.

1 mom. Resekostnadsersättning jämlikt detta reglemente utgår i enlighet med vad för nedannämnda färd sätt och reseklasser finnes angivet.

Färd sätt	Klass I	Klass II	Klass III
Järnväg	Avgift för 1 plats i I klass	Avgift för 1 plats i II klass	Avgift för 1 plats i III klass
Fartyg	Avgift för enskild hytt med högst 2 liggplatser	Avgift för hyttplats	Avgift för salongsplats
Luftfartyg		Avgift för 1 plats	Avgift för 1 plats
Spårväg	Avgift för 1 plats	Avgift för 1 plats	Avgift för 1 plats
Omnibus	Avgift för 1 plats samt 5 öre per km.	Avgift för 1 plats samt 5 öre per km.	Avgift för 1 plats samt 5 öre per km.
Taxeautomobil	Avgift för 1 person samt 5 öre per km.	Avgift för 1 person samt 5 öre per km.	Avgift för 1 person samt 5 öre per km.
Annan automobil	35 öre per km.	35 öre per km.	35 öre per km.
Hästskjuts	Lega för 1 häst samt 5 öre per km.	Lega för 1 häst samt 5 öre per km.	Lega för 1 häst samt 5 öre per km.
Annat färd sätt än ovan nämnts			

Vid resa — — — verkligen använts.

Med fartyg — — — verkligen använts.

Till omnibus — — — persontrafik (s. k. linjetrafik).

Med taxeautomobil — — — kunnat ifrågakomma.

Lega för — — — kilometer räknat.

Har förrättningsman — — — per kilometer.

8 §.

2 mom. Om vid gemensam färd användes fortskaffningsmedel, som tillhör eller disponeras av någon av förrättningsmännen, äger denne därför åtnjuta gottgörelse, om fortskaffningsmedlet utgöres av automobil, enligt för taxeautomobil gällande taxa samt i annat fall med, förutom resekostnadsersättning för egen resa enligt 2 § 1 mom., 5 öre per kilometer för varje medresande förrättningsman.

3 mom. Vid resa, varom i denna paragraf är fråga, äger envar förrättningsman uppbära en ersättning av 5 öre per kilometer.

17 §.

2 mom. Traktamentsersättning utgår icke för dag eller natt, varav högst 1 timme tagits i anspråk för resa eller förrättning. För dag, varav mer än 1 timme men högst 6 timmar tagits i anspråk, utgår traktamentsersättningen med hälften av det i 2 § 2 mom. upptagna beloppet.

24 §.

Räkning å — — — må fastställas.

Har räkning å resekostnads- och traktamentsersättning icke inkommit till vederbörande myndighet inom ett år efter det resan eller förrättningen avslutats, är rätten till ersättning förfallen, där ej Kungl. Maj:t på grund av särskilda omständigheter annorlunda medger.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 juli 1931, men skall ej gälla i avseende å resa, som företagits dessförinnan.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokoll.

Motion.

Vidare har uti en inom första kammaren av herr *G. Strömberg* och fröken *K. Hesselgren* väckt till statsutskottet remitterad motion (nr 252) hemställt, att riksdagen, med avslag å de av Kungl. Maj:t föreslagna ändringarna i 2 § av allmänna resereglementet den 27 juni 1929, måtte besluta att i nämnda paragraf införa en tilläggsbestämmelse om maximering av kilometerpenningarna vid färd med taxeautomobil till tio kronor per dag, att tillämpas jämväl vid samåkning.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sin framställning, får utskottet hänvisa till motionen.

Uti sin år 1930 avgivna berättelse rörande verkställd granskning av statsverkets jämte därtill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning för tiden 1 juli 1929—30 juni 1930 hava riksdagens revisorer under finansdepartementet, § 23, lämnat en redogörelse angående sina iakttagelser beträffande vissa ersättningar enligt resereglementet (Del I sid. 101—105). 1930 års
statsrevisorer.

I anledning härav hava revisorerna gjort följande uttalande.

»Såsom redan förut framhållits synes någon besparing icke hava uppstått i statsverkets utgifter för resekostnads- och traktamentsersättning efter tillkomsten av det nu gällande resereglementet utan snarare en ökning av dessa utgifter. I viss mån torde detta vara beroende på den höjning av natraktamentet, som genomfördes i det nya resereglementet. En annan måhända mera bidragande orsak till kostnadsökningen torde emellertid vara att söka i den ändring i färd sättet, som skett genom den allt mer tilltagande automobiliseringen, vilken möjliggjort företagandet av tjänsteresor i större omfattning än vad förut kunnat ske. Den genom den ökade färdhastigheten stegrade möjligheten att å tjänsteresor bereda sig vinst utöver de verkliga kostnaderna torde även mången gång bidragit till att tjänsteresor företagits i större utsträckning än vad som varit påkallat.

Vad angår kilometerpenningarna hava dessa egentligen varit avsedda att täcka utgifterna för åkdonslega, hämtning av skjuts och s. k. beställningspenningar. Då dylika utgifter icke förekomma vid resa i taxeaomobil synes revisorerna i detta fall en ändring av grunderna för kilometerpenningars utgående väl motiverad i syfte att en lämplig reducering av desamma må komma till stånd.

Beträffande ersättningen för annan automobil, 4 kronor per mil, synes densamma revisorerna väl hög, särskilt om hänsyn tages till att avgiften enligt automobiltaxan vid s. k. rundresa i flera län understiger nämnda ersättning. Även ersättningen vid gemensam färd i annan automobil måste — såsom också framgår av det förut anförda — anses alltför hög och lämna möjlighet till oskäligt överskott utöver havda kostnader för resor. Ändring i de nuvarande bestämmelserna rörande ersättningen vid resa med annan automobil synes revisorerna därför böra vidtagas i syfte att begagnandet av egen automobil i varje fall icke må för statsverket ställa sig dyrare än om taxeaomobil använts.

Såsom framgår av den förut återgivna sammanställningen av automobiltaxorna äro desamma synnerligen växlande och i vissa fall även anmärkningsvärt höga, något som revisorerna även haft tillfälle att konstatera under de resor, revisorerna företagit. Denna betydande skillnad mellan länens automobiltaxor torde knappast vara påkallad vare sig av olikheter i prisnivån eller trafikförhållandena, vilket även bestyrkes av att exempelvis taxorna i de nordligare länen äro avsevärt lägre än i flera sydligare län. Då emellertid frågan om större enhetlighet i nu berörda hänseende är föremål för särskild utredning, hava revisorerna endast velat understryka nödvändigheten av att åtgärder i nu angivet syfte snarast möjligt vidtagas.»

Kungl. Maj:ts förslag grundar sig på vissa, huvudsakligen av statens Kungl. Maj:ts
förslag. organisationsnämnd och generaldirektören E. Stridsberg gjorda fram-

ställningar rörande ändringar i gällande resereglemente av den 27 juni 1929.

Beträffande *kilometerpenningar* har organisationsnämnden framlagt förslag om dessas sänkning från 10 till 5 öre. I anledning härav har departementschefen anfört följande.

»Det av organisationsnämnden framlagda förslaget avser, såsom framgår av den lämnade redogörelsen, att kilometerpenningarna i samtliga fall, då sådana enligt gällande resereglemente utgå, skola nedsättas från 10 öre till 5 öre per kilometer. Tanken på en sänkning av kilometerpenningarna från deras nuvarande belopp har vunnit understöd från flertalet myndigheter, som i anledning av den förut omförmälda promemorian yttrat sig i frågan.

För min del finner jag de skäl, som av organisationsnämnden anförts för en nedsättning av kilometerpenningarnas belopp, övertygande. I likhet med nämnden anser jag sänkningen böra avse även den ersättning med 10 öre per kilometer för varje medresande, som enligt 8 § 2 mom. utgår till förrättningsman, vilken vid samäkning tillhandahåller annat fordon än automobil.

I detta sammanhang ber jag att vad angår den av nämnden berörda frågan om fastställande av normaltaxa för yrkesmässig automobiltrafik i länen få erinra, att Kungl. Maj:t den 26 februari 1931 utfärdat cirkulär till länsstyrelserna angående normaltaxa för länstrafik med vanlig personautomobil. Enligt normaltaxan utgör — vid användning av väglängdmätare — avgiften för befordran vid enkel resa av 1—2 personer 40 öre per kilometer. Vid tur- och returresa eller rundresa tillbaka till utgångspunkten utgår ersättning med 70 procent av avgiften vid enkel resa för sammanlagda väglängden. Tillika har Kungl. Maj:t föreskrivit, att, därest länsstyrelse vid utfärdande av sådana taxebestämmelser, som i cirkuläret avses, finner sig böra bestämma högre ersättning än som i normaltaxan angives, länsstyrelsen samtidigt med taxans utfärdande skall till Kungl. Maj:t insända meddelande därom, innefattande för varje avvikelse, som sålunda må hava skett, fullständig utredning rörande de förhållanden, vilka varit anledning därtill.»

I fråga om ersättningen för färd med *annan automobil än taxeautomobil* har generaldirektören Stridsberg i ett den 28 juni 1930 dagtecknat betänkande förordat en nedsättning från nuvarande 40 öre till i allmänhet 30 öre för kilometer. Av de i ärendet hörda myndigheterna hava vissa tillstyrkt förslaget, medan åter andra avstyrkt detsamma. Departementschefen har i denna fråga anfört följande.

»Då ersättningen för färd med annan automobil än taxeautomobil av 1927 års riksdag fastställdes till 40 öre per kilometer, skedde detta under hänsynstagande till den genomsnittliga kostnaden enligt då gällande automobiltaxor i länen för fram- och återresa samt rundresa.

Enligt den förut omnämnda, av Kungl. Maj:t den 26 februari 1931 utfärdade normaltaxan för länstrafik med vanlig personautomobil utgör grundavgiften för personbefordran 40 öre per kilometer. Vid tur- och returresa eller rundresa utgår ersättningen med 70 procent härav, motsvarande 28 öre per kilometer.

Den justering nedåt av den genomsnittliga befodringsavgiften enligt länstaxorna, som får antagas bliva en följd av normaltaxans utfärdande, läser böra föranleda en sänkning jämväl av ersättningen för färd med egen automobil. På grundval av tillgängliga uppgifter rörande kostnaderna för hållande av automobil finner jag mig i sådant avseende böra förorda, att ersättningen bestämmes till 35 öre per kilometer. Detta belopp torde visserligen ligga något i överkant, men då det särskilt inom vissa förvaltningsgrenar måste anses ur tjänstens synpunkt önskvärt, att användningen av egen automobil för förrättningsresor uppmuntras, har jag icke velat ifrågasätta en ytterligare nedsättning. Därest ersättningen bestämmes till det sålunda förordade beloppet, synes anledning icke föreligga att upptaga den föreslagna särskilda ersättningen för befodraren av icke personlig utrustning.

I enlighet med den uppfattning, åt vilken jag inledningsvis givit uttryck, synes den föreslagna sänkningen av ersättningsbeloppet böra erhålla generell giltighet och följaktligen åvägabringas genom ändring i allmänna resereglementet.»

Slutligen har jämväl viss ändring föreslagits beträffande *traktamentsersättningens beräkning* enligt 17 § 2 mom. resereglementet samt i fråga om föreskrifterna rörande *ingivande av reseräkning*.

Beträffande det motionsvis väckta förslaget rörande maximering av kilometerpenningarna vid färd med taxautomobil till 10 kronor per dag vill utskottet framhålla, att en maximering av kilometerpenningarna synes ägnad att i vissa fall lända till mindre rättvisa resultat, särskilt då befattningshavare nödgas företaga längre resor. Motionärernas förslag om införandet av en dylik maximering jämte bibehållandet av kilometerpenningarna vid 10 öre per kilometer har utskottet därför icke ansett sig kunna förorda. Jämväl i övrigt finner sig utskottet böra avstyrka motionen.

*Utskottets
yttrande.*

Utskottet tillstyrker de av Kungl. Maj:t föreslagna ändringarna i allmänna resereglementet. Vissa av de utav riksdagens revisorer framhållna synpunkterna komma härigenom att beaktas.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må med avslag å herr G. Strömbergs och fröken K. Hesselgrens motion (I:252) godkänna

vid statsrådsprotokollet över finansärenden den 13 mars 1931 fogat förslag till kungörelse angående ändring i vissa delar av allmänna resereglementet den 27 juni 1929 (nr 210).

Stockholm den 28 april 1931.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *S. H. Kvarnzelius, A. C. Lindblad, J. L. Widell, O. Bergqvist, J. Nilsson* i Malmö, *C. P. V. Nilsson* i Gränebo, *N. J. M. Svensson* i Kompersmåla, *Oscar Olsson, E. J. G. Rosén, E. A. Lundell, C. I. Asplund* och *J. G. Wallis*;

från andra kammaren: herrar *A. Anderson* i Råstock, *S. Bengtsson* i Norup, *A. Å:son Törnkvist* i Karlskrona, *G. Strindlund, P. M. Olsson* i Blädinge, *E. J. Wigforss, B. F:son Holmgren, E. G. E. Eriksson* i Stockholm, *J. Olofsson* i Digernäs, *O. Andersson* i Höör, *O. E. F. Järte* och *C. A. Anderson* i Storegården.